Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 64. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 15, 1952. VOL. LX.

СЕНАТ УХВАЛИВ РЕОРГАНІЗАЦІЮ ПОДАТКОВОГО БЮРА

Вашингтон. — Сенат ухвалив 53 голосами проти 37 плян президента Трумана для реорганізації Бюра Внутрішніх Прибутків і цим вирішив це спірне питання в користь адміністрації. Над доцільністю реорганізації цього бюра йшов спір цілими тижнями та доходило до гострих суперечок підчас дискусії. Противники адміністрації Трумана надіялися зробити з податкових скандалів предмет передвиборчої кампанії, закидуючи корупцію високим урядовцям, республіканці об'єдналися з південними демократами для опозиції, були навіть спроби робити обструкцію і т. п. Усе це покінчилося остаточним голосуванням у Сенаті і тепер законопроєкт вижидає тільки підпису президента, щоб набрати сили закону країни. Головна точка реформи полягає в тому, що від тепер окружні податкові поборці будуть призначувані не з-поміж політичних прихильників партії при владі та осіб рекомендованих конгресменами, а на підставі іспиту, якому кандидати піддадуться як в Комісії Цивільної Служби правильні кандидати на федеральні становища без уваги на партійну приналежність. Тільки голова Бюра Внутрішніх Прибутків буде дальше призначуваний президентом з-поміж партійців. Секретар скарбу Джан В. Снайдер висловив свою радість з приводу перемоги адміністрації. Закон увійде в життя негайно. На його підставі всі дотеперішні начальники 64 податкових округ мають бути звільнені зі своїх посад і піддатися іспитові перед Комісією Цивільної Служби найдальше до 31 грудня. Дотеперішні податкові округи будуть скасовані, а на їх місце будуть створені 25 округ з відповідними урядовцями, які будуть мати нагляд над 2—3 меншими округами. Таким способом буде створена точніша контроля над усіми відповідальними податковими урядовцями.

ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД ЗМЕНШЕННЯМ ДОПОМОГИ ЧУЖИМ КРАЇНАМ.

Високі політичні і військові представники на нарадах, в очікуванні своїх свідчень перед спільною сесією сенатського і конгресового комітетів закордонних справ і збройної служби у Вашингтоні. Від ліва до права сидять: адміністратор Взаємної Безпеки Аверел Гарриман, державний секретар Дін Ачесон, секретар оборони Роберт Ловетт і голова об'єднаних шефів штабу ген. Омар Бредлі. Ачесон і Гарриман, зізнаючи перед комітетами твердили, що будь-яке скорочення програми президента Трумана відносно допомоги закордонним країнам „важко пошкодило б безпеці Злучених Держав."

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ПРОПОНУЮТЬ СОВЄТАМ ДОГОВІР З АВСТРІЄЮ

Вашингтон. — Уряди Злучених Держав, Британії і Франції запропонували Совєтам скорочений договір з Австрією, який закінчив би окупацію тієї країни, яка триває вже 14 років, та привернув би їй волю, незалежність і суверенність. Західний проєкт договору передано совєтському міністерству закордонних справ рівночасно з трьома ідентичними нотами, в яких обвинувачується Москву за дотеперішню проволоку в переговорах в справі того договору. В самому договорі подано пункти, на які всі чотири великодержави погодилися вже в дотеперішніх переговорах заступників міністрів закордонних справ, за виїмком совєтських домагань щодо т. зв. німецьких посілостей та воєнної добичі в Австрії. Наперед заповідається, що власне ці справи можуть бути причиною нового відкинення Совєтами аліянтських пропозицій. Сам проєкт договору, для якого вже раніше було встановлено 59 клявзуль, аліянти скоротили тільки до вісім точок. В нотах підкреслюється, що цей проєкт договору цілком відповідає відомій Московській Декларації з листопада 1943 року та охоплює всі основи для відновлення австрійської незалежности. В Московській Декларації уряди Совєтського Союзу, Злучених Держав і Британії проголосили, що німецький „аншлюс" з Австрією вони вважають за неіснуючий та потвердили своє бажання відновити повну державну незалежність Австрії. Новий проєкт договору, в якому Злучені Держави, Британія, Франція і Совєтський Союз називаються партнерами з одного боку, а Австрія з другого, передбачує такі головні пункти: 1. Австрія має бути визнана як суверенна, незалежна і демократична держава; 2. Аліянти і союзні держави респектують незалежність і територіяльну інтегральність Австрії; 3. Кордони Австрії повинні бути відновлені і встановлені по тій самій лінії, по якій вони переходили 1-го січня 1938-го року, отже перед націстичною інвазією; 4. Окупація Австрії чотирма великодержавами повинна бути відкликана впродовж трьох місяців після підписання і ратифікації договору і в тому самому часі повинна закінчитися всяка інша аліянтська контроля Австрії; 5. Австрія не повинна платити будь-яких відшкодувань за війну, яка велася в Европі після 1-го вересня 1939; 6. Всі аліянти і союзні держави повинні впродовж 90 днів після підписання і ратифікації договору передати Австрії всі т. зв. німецькі посілості і воєнні трофеї; 7. Договір може підписати кожна країна, що була членом Об'єднаних Націй в дні 8-го травня 1945 р., коли Німеччина скапітулювала; 8. Договір повинен увійти в силу після ратифікації чотирма колишніми союзними великодержавами і Австрією та повинен бути відданий на переховання Совєтському Союзові. Повідомляючи про цю нову важливу дипломатичну акцію, державний департамент рівночасно вияснив, що західні великодержави не плянують сепаратного договору з Австрією на випадок, коли б Совєтський Союз відкинув ці пропозиції ,і теж не думають ділити Австрію, як це сталося з Німеччиною.

У КОНҐРЕСІ ПОЧАЛИ ДЕБАТУ НАД ЧУЖИННОЮ ДОПОМОГОЮ

Вашингтон. — За підтримку проєкту през. Трумана — призначити дол. 7,900,000,000 на військову й економічну допомогу чужинним країнам на підставі Програми Взаємної Безпеки, промовляв у сенатській комісії закордонних справ як перший свідок В. Аверел Гарриман, директор Взаємної Безпеки. Він сказав, що обмеження фондів передбачених адміністрацією на такі потреби, не тільки пошкодять змаганню до поновного озброєння вільного світу, але ще й поважно загрозять нашій безпеці, бо Кремль буде чутися певнішим у своєму змаганні до опановування світу. Його аргументи підтримали з своєї точки погляду такі свідки, як секретар стейту Дін Ачесон, секретар оборони Роберт А. Ловет і голова об'єднаного ген. штабу Омар Н. Брадлі. Цим виводам прислухувалися яких сорок членів сенатської комісії закордонних справ і комісії збройної служби, а теж і члени палатної комісії закордонних відносин. У Палаті Репрезентантів, яка з правила ставиться прихильно до таких вимог адміністрації, переказано цю спразу до комісії закордонних справ і комісія збройних сил до цієї справи не вмішується.

ЗМІНА АМЕРИКАНСЬКОГО КОМАНДУВАННЯ В РАЙОНІ ФІЛІПІН І ФОРМОЗИ

Вашингтон. — Президент Труман приняв рекомендації злучених шефів штабу, найвищої групи військового плянування в країні, щоб простір Філіпін і Формози підпорядкувати безпосередньо головному командантові американсько воєнно-морських збройних сил на Пацифіку. Видано формальний офіціяльний наказ на підставі якого цей простір відділюється від очолюваного генералом Метью Ріджвеєм головного командування на Далекому Сході та підпорядковується головному командантові американської тихоокеанської фльоти, адміралові Артурові В. Радфордові. Департамент стейту і оборони виразно підкреслили, що ця зміна командування є звичайною військовою рутиною і не має нічого спільного ані з мировим договором з Японією, ані з будь-якими іншими тактичними міркуваннями на Далекому сході. Проте, в поінформованих колах вважається, що в цих змінах відіграли відповідну ролю міркування про справність і спроможність фльоти виконати свою місію відносно дорученої їй „невтралізації" Формози. З другого боку, відділення Формози від безпосереднього командування воєнними діями в Кореї могло б мати своє значення на випадок перемир'я в Кореї. Рівночасно повідомлено, що секретар фльоти Ден М. Кімбел виїде в найближчий понеділок на інспекцію всіх воєнно-морських устаткувань на Далекому Сході та що цю інспекцію він відбуде в товаристві адмірала Радфорда.

Нові аліянтські домагання в справі полонених в Кореї

Токіо, 14. березня. — Аліянтські представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї повторили вчора своє домагання, щоб комуністи розрахувалися з приблизно 50,000 полонених південних корейців, які були включені силою в комуністичну армію. Обговорюючи цю справу у військовому підкомітеті, аліянтські представники відкинули рівночасно комуністичні домагання, щоб вимінна полонених після підписання перемир'я відбувалася на базі вже переданих списків. Аліянтський представник заявив, що згода на ці комуністичні пропозиції означала б видачу всіх комуністичних полонених в заміну за малу тільки частину полонених аліянтських вояків. Подібні попередні домагання аліянтів комуністи відкинули. Не зроблено ніякого прогресу в переговорах теж в інших справах і в нічому не змінено „мертвої точки" на якій ці переговори безвиглядно зупинилися. На фронті аліянтська авіяція продовжувала інтенсивне бомбардування ворожих шляхів постачання та інших воєнних об'єктів у ворожому запіллі.

Президент проти приватних електрівень

Шікаґо. — През. Труман виступив з закидами проти приватних електрівень, кажучи, що вони творять перепону в його плянах розбудови електрівень федеральною владою і тому почали одну з найбільше злобних пропаґанд в історії" з метою „привернути приватним підприємствам право монополії при використовуванні водних ресурсів нації. Оцей закид висловив президент у письмі на конвенцію Краєвого Товариства Сільських Електричних Кооператив, а його відчитав секретар внутрішніх справ Оскар Л. Чапман. Він, як секретар внутрішніх справ, у першу чергу відповідальний за переведення федеральних проєктів використання водних ресурсів для створення нових електрівень для всіляких потреб.

Комуністи добираються вже й до церков

Лос Анджелес. — На суді проти 15 провідних комуністів виявив Деніел Скарлетто, свідок Федерального Бюра Інвистигацій, затії комуністів для опанування шкіл для шпитальних доглядачок, церков і інших організацій уже в найновішому часі. Як приклади таких установ і організацій він згадав відділи жидівської релігійної організації Бнай Бріт при неназваних синагогах, а теж парафії Унітарної Церкви. Свідок був в комуністичнім підпіллі від р. 1947 аж до останнього тижня і тому знає ці справи. На запит оборони, чи ці організації це комуністичні фронти, — свідок заперечив, одначе заявив, що комуністи працюють як вертільники, щоб опанувати ці організації, як вони кажуть „маси" і зробити з них послушне знаряддя для виконування своїх плянів.

Демократи тратять силу в Ню Гемшир

Вашингтон. — Внаслідок нагальної агітації республіканців проти недомагань теперішньої демократичної федеральної адміністрації перед праймерами у стейті Ню Гемпшир, члени республіканської партії пішли масово до голосування для вибору делегатів і виявлення прихильности до численних республіканських кандидатів, а демократи стратили такий розгін. З останніх обчислень голосів, відданих на списки кандидатів на делегатів, виявляється, що республіканці здобули 71.7 відсотків усіх виборців, зареєстрованих у стейті, а демократи тільки 28.3 відсотки. Це найнижчий стан демократичних голосів при праймерах від 1938 р. Тоді мали республіканці 59%, демократи 41; 1940 р. мали 47%, демократи 53%; 1949 р. республіканці 53%, демократи 47%.

Француз про нестійкість в політиці

Париж. — Франсез Альфанд, французький представник в Організації Північно-Атлантійського Пакту, здобув собі загальне признання американських слухачів за свої заввагн на тему американської і французької нестійкости в закордонній політиці. Промовляючи в Американському Клюбі в Парижі, Алфанд твердив, що хоча після другої світової війни — Франція вже десять разів змінювала свій уряд, проте її закордонна політика є щонайменше два рази стабільніша від американської. „Від 1944 до 1952 року Франція мала десять урядів, але тільки двох міністрів закордонних справ, Жоржа Бідо і Роберта Шумана, тоді коли Злучені Держави мали їх в тому самому часі аж чотирьох: Едварда Стетініюса, Джеймса Бирнса, Джорджа Маршала і Діна Ачисона" — доказував француський політик, додаючи: — „Від самого уродження я постійно чую про урядові кризи у Франції; вони, здається, — вже належать до нашої структури. Але ця нестійкість цілком не є така глибока, як ви могли б думати."

Податкові викази можуть бути вислані до 17 березня

Вашингтон. — Цього року пізні податковці мають щастя — як каже Бюро Внутрішніх Прибутків. На підставі закону, висилка податкових виказів кожного року кінчається 15 березня в півночі. Поточного року зайшла технічна зміна, бо день 15 березня припадає на суботу, а після того приходить неділя 16 березня. Неділя не рахується при таких реченцях, тому аж понеділок 17 березня — до 12 год. ночі — вважається за кінцевий термін до висилання податкових зголошень без шкідливих правних наслідків. Це вияснення може заспокоїти таких, що несвідомо висилають свої податкові викази пізніше ніж у призначеним реченці, наражуючи себе на грошеві кари за спізнення.

Стримують військову продукцію в користь туберкулічного ліку

Вашингтон. — Армія проголошує, що припинить поспіх у виробі нових ракетових вибухових матеріялів, щоб дати спроможність хемікам та іншим науковцям збільшити продукцію нововідкритого чудоліку проти сухіт. Мова тут про гідразину, яка входить у склад протитуберкулічного ліку, що його випробували на пацієнтах у нюйорських шпиталях. Офіцери армії пригадують, що винахідники нового ліку признали армії заслуги в новім відкритті, бо армія постачала їм значні припаси гідразини ще від 1946 р. Після оприлюднення нового чудоліку хемічні лябораторії дістали такі величезні замовлення від різних установ, що треба було пошукати за великими припасами його складників. Д-р Роберт Аріс, нюйорський хемічний інженер, каже, що вже тепер можна б продати нового ліку вартістю $70,000,000 річно.

Книжка про графіку в бункрах УПА

Саме вийшла друком дуже цінна, розкішно видана, книжка під заголовком „Графіка в бункрах УПА". Книжка появилася цього року у видавництві „Пролог" у Філаделфії і містить деревориті та проєкти орденів, медалів і відзнак Ніла Хасевича, що їх артист виконав на рідних землях в роках 1947-1950. Це видання великого формату, обіймає 72 сторінки, і містить п'ять статтей таких авторів: Д-р М. Прокоп: „Ідейно-політична боротьба УПА під сучасну пору"; П. Мегик: „Домом проти Кремля" (про творчість Ніла Хасевича); Ніл Хасевич: „Пояснення до проєктів орденів, медалів і відзнак" та дві статті англійською мовою проф. Лева Шанковського: „УПА — Символ й інструмент боротьби за Україну" і „Ніль Хасевич — Мистець українського підпілля". На п'ятидесятьох сторінках книжки вміщені ілюстрації.

Тріґве Лі сумнівається в можливість перемир'я в Кореї

Ню Йорк. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Тріґве Лі, висловив вчора „серйозний сумнів" щодо можливости перемир'я в Кореї, покликуючись на виразні доклади відсутности доброї волі з боку комуністів. „Можливості замирення в Кореї все ще існують, але сьогодні вони вже не є такі великі, як раніше і вони навряд чи поліпшаться, якщо друга сторона не виявить, що вона справді бажає собі чесного і помиркованого порозуміння" — заявив генеральний секретар ОН.

Аліянти пристосовують заходи для суверенности Німеччини

Бонн, Німеччина. — Не без зв'язку з останніми новими пропаґандивними пропозиціями Совєтського Союзу відносно об'єднання Німеччини та мирового договору з нею, західні високі комісарі та західно-німецький канцлер д-р Аденауер практично вже завершили проєкт мирового контракту з Західно-Німецькою Федеративною Республікою. В кінцевій стадії переговорів західні аліянти признали німцям кілька дальших привілеїв. Тепер ще очікується тільки завершення переговорів в справі европейської армії та німецької участи в ній і тоді оба договори будуть, правдоподібно, підписані одночасно.

Обмеження фондів на пропаганду і рекляму

Вашингтон. — Палата репрезентантів додатково ухвалила видати $955,504,943 на утримання більше як двадцятьох федеральних агенцій. Ухвала містить також застерогу, що з тих фондів нічого не можна взяти на „рекляму або пропаганду" без згоди Конгресу. Республіканський репрезентант Джан Тейбер, член Комітету Асигнування, заявив, що сам тільки департамент оборони видав в минулому році на „пропагандистів і реклямових артистів" 30,000,000 долярів.

Ухвалюють законопроєкт про заборону „каміксів"

Олбені, Н. Й. — Стейтова асамблея 141 голосами проти 4 ухвалила законопроєкт, що забороняє друк або продаж книжок з картинами, які спонукують дітвору й молодь до протиморальних діянь. Проєкт склала спільна комісія обох палат стейтової леґіслятури після всебічного дослідження шкідливости такої лектури для молоді. Це відноситься не тільки до книжок, але й до всіх того роду картин і друків. У теперішніх „каміксах" находяться повно місць і картин, які представляють принадно злочини і цим спонукують молодь до їх наслідування.

БУДІВЕЛЬНІ РОБІТНИКИ ДІСТАЮТЬ ПІДВИШКУ НА 15 Ц.

Вашингтон. — Рада Стабілізації Платень вирішила дозволити на підвишку платні для будівельних робітників по 15 центів на годину, а крім того переговорювати в справі пляну створення фонду здоров'я й добродійности. Будівельних робітників в ЗДА нараховують 3,000,000 і вони становлять другу силу після фармерських робітників. Вирішення ради має тільки засадниче значення, бо для практичних цілей будівельні робітники мусять переговорити ці справи з підприємцями. Підвишка платні на 15 ц. м. відповідає вимогам часу з огляду на підвищені видатки на життя. — Створення фонду здоров'я й добродійности це нова справа і вона мусить бути щойно основно обговорена. Рада признає робітникам право вимагати від підприємців причинку до такого фонду до висоти 7 з половиною цента, одначе це треба наладнати окремо з кожним підприємством. Юнії будівельних робітників почнуть в цій справі негайно переговори з підприємцями, одначе загальна думка така, що остаточна згода не прийде швидко з уваги на відмінні відносини в кожному роді будівельної промисловости.

Найшли спосіб перешкодити таємним пересиланням радієвих вістей

Вашингтон. — Уряд придумав спосіб недопустити до передавання ворогом таємних вістей своїм прихильникам на випадок нападу з повітря. Для цієї цілі покликано окрему підкомісію при федеральній Комунікаційній Комісії, з назвою „Конелрад". Полк. Гобер Луїс, голова плянів для комунікації повітряних сил, заявив, що придумання способу перешкодити ворогові порозумiватися з своїми аґентами це була найважливіша праця. Найновіший винахід не допускає ворога до висилання радіопроменів до призначеного місця отже відразу ударемнює його наміри.

Скажені лиси загрозою в Пенсилвенії

Филаделфія. — Цієї зими появилася язва скажених лисів, найбільша в історії стейту Пенсилвенії. Багото сільських і міських громад нарікають, що скажені лиси кидаються на домашніх собак, убивають їх або заражують скажениною. Кидаються вони на домашню птицю, вівці, свині, телята, а також на дітей і людей. Були випадки, що лиси кидалися на авта в їзді. Стейтова комісія для охорони дичини оцінює число скажених лисів на 95,000. Лисів нищать тенетами, а також затроєною принадою. Зорганізовано нічні сторожі та інші охоронні засоби.

● **Зібрання представників організацій Української Молоді з Метрополітальної Округи міста Ню Йорку** відбудеться у вівторок 18 березня увечорі в приміщенні УМСА при 23 вул. і 7-ій евені в Ню Йорку. На деннім порядку поділ праці для пригідної імпрези, підготовлюваної Молодечим Хором.

● **Суддя в обороні свідка.** На судовій розправі проти 15 комуністів у Лос Анджелес, суддя боронив свідка Данила Скарлеті перед нападами адвоката Бенджаміна Марґоліса, який старався обнизити вартість зізнань цього свідка. Адвокат за всяку ціну хотів причепити до особи свідка неморальні вчинки.

ЗАХІДНІ ПЛЯНИ ЩОДО ПОЛІТИЧНОЇ СПІВПРАЦІ З ЮГОСЛАВІЄЮ

Париж. — Тут з поінформованих дипломатичних джерел подають, що західні аліянти вперше від трьох років почали обмірковувати доцільність модифікації їхньої спільної політики відносно Югославії. При цьому в ніякому разі не мається на думці будь-якого втручування у внутрішні справи Югославії, тільки можливість вимог, щоб Югославія скоординувала свою закордонну політику з деякими спеціяльними проблемами західних великодержав. Досі не винесено в цій справі ще ніяких конкретних рішень. Проте уряди Злучених Держав, Британії і Франції обмірковують можливість і доцільність деяких закордонних вимог від уряду Маршала Тіто в заміну за ті добродійства, які він має від західної господарської і військової допомоги. Чи і які пізніше в цій справі будуть винесені рішення, ще не відомо, але в західних дипломатичних колах вважається, що це було б справедливо домагатися, щоб югославський уряд в заміну за допомогу відповідно зармонізував свою закордонну політику з політикою Заходу, зокрема у відношенні до Греції і Туреччини, як теж виявив більше згідливости відносно аліянтських пропозицій щодо Трієсту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОСНОВНА ПОМИЛКА

Американський нарід вважає свободу своєю найбільшою цінністю. І не тільки він; так є теж і з багатьома іншими народами.

Знаємо, що свобода і неволя не вміщаються у вільній державі. Сказані на цю тему слова Линколна є і будуть для поневолених запорукою, чи бодай надією, на день визволення. Якраз такого дня ожидають нині в першу чергу ті, що мучаться під тоталітаризмами, під комуністичними режимами, наставленими Москвою.

Цілком певно не було б большевицької влади в Україні, якби не було червоної Москви. Була б тільки донині вільна і незалежна українська держава, така, як у Франції, чи деінде. Таке саме можна сказати і про інші країни, що їх загарбав Кремль, чи втягнув у сферу своїх політичних та економічних впливів при допомозі п'ятих колон. Деякі з них, як от Польща, Чехословаччина, Румунія, Мадярщина, Болгарія, втішались по першій світовій війні вправді незалежністю, але вкінці зазнали тої самої долі, що й Україна. Сьогодні всі вони майже в однаковім положенні, хоч далі „самостійні" і під „рідною владою". Мимоходом кажучи, кремлівського наступу на вільні народи ніщо не стримає. Москва буде посуватись далі, покищо в Европі й Азії. Правда, може настати довша передишка, але вона — коли думати про довший протяг часу — демократіям на користь не вийде.

На Злучені Держави спав важкий тягар організування оборони перед новою совєтською аґресією. На цьому полі маємо вже поважні успіхи, в Америці, Европі й в світі. Надіємось, що ті успіхи будуть з кожним місяцем збільшатись, бо час не спить і треба поспішатись. Проте в тій цілій акції плянування оборони чуємо ще далі про такі речі, як „допомога вільній Европі", себто західній Европі, ще не загарбаній Москвою. Що більше; повстала ще „Нова Европа" з таких держав, що як самостійні опинились під комуністичними режимама та слухають приказів Москви. Отже знайшлася допомога в Америці, та ще на широкі розміри, яка помагає отій „Новій Европі". Тільки таким, як Україна, ніхто не помагає...

Такий поділ боротьбі з кремлівською аґресією добра принести не може. Таж навіть ще й нині продираються вісті які вказують, що нарід в Україні не піддається. Таких речей не можна недоцінювати! Америка не може відгороджувати поневолених Москвою народів від „вільної Европи" і „вільного світу". Вона мусить також і ті народи взяти в свою політичну програму і виразно про це говорити, витягаючи з цього також і відповідні консеквенції.

Український нарід, як і всі народи, що були і є в московській неволі, не відмовляють ні одному народові свободи і незалежности. Коли нині є місце в Західній і вільній Европі для маленького Люксембурзького князівства, то чи не треба міряти подібною міркою народи, що їх нараховують навіть на десятки мільйонів?

Знаємо, що справа ця належить до департаменту стейту, а в основі його політики не є нині те, про що пишемо й чого домагаються представництва народів, поневолених Москвою. Проте хочеться вірити, що в цій справі ще не сказане останнє слово. Ми тільки зазначуємо, що на нашу думку вже крайня пора те слово сказати, згідно зі справедливими політичними та моральними засадами, які є в основі американської закордонної політики, про що вже так багато разів підкреслювали, як президент Труман, так і секретар стейту Ачесон.

Хвилева заборона залізничого страйку

Найновіша заборона страйку і мирне його прийняття юніями залізничних службовиків та робітників підприємства Ню Йорк Сентрал Систем, це несподіванка, така сама, як був нею наглий вибух страйку. Давніше кожний такий страйк був або передвісником або наслідком якихось глибших непорозумінь між керівниками залізничих підприємств і юніями залізничих робітників, що прийняли здавна назву „братств". Спостерігачі залізничих відносин відразу завважуть, що заборона страйку видана окружним федеральним суддею Емеріком Б. Фрідом в Клівленді у вівторок, це тільки чергова фаза затяжного спору між підприємцями й наємцями, а може між федеральним урядом і загалом залізничників. Так мабуть розуміє цю справу і суд, коли, прихиляючися до скарги секретаря армії, видав заборону страйку тільки тимчасово, і то всім залізничим братствам і призначив найближчу середу на вислухання аргументів юнійних адвокатів, як вони виправдують останній страйк.

Юнії піднесли закид, що вони не знають, хто тепер насправді керує залізничими підприємствами: власники залізниць, чи федеральний уряд. Якщо федеральний уряд керує ними, то згідно з законом, вони не можуть страйкувати, бо страйк проти уряду недозволений. Коли ж, як вони кажуть, власники залізничих підприємств дальше залишаються на своїх позиціях, а уряд взяв їх тільки під свою охорону, то тоді ця справа буде відповідно оцінювана залізничими братствами.

Оця справа, проти кого страйк вимірений, тягнеться ще від 1. листопада 1949 р. В тому часі одна частина залізничих робітників, а саме палячі й машиністи на локомотивах, зажадали 40-годинного тижня праці. До них приєдналися опісля кондуктори й ваґонові послугачі і вже почали голосувати, чи вийти на страйк. Серед такої загрози президент призначив комісію для розглянення справи і службовики відложили страйк до 27. лютого 1950 р. Одначе, коли вимог згаданих робітничих категорій не наладнано, то в серпні 1950 р. вони проголосили страйк поновно. Президент Труман видав заборону страйку таким способом, що з днм 27 серпня перебрав керівництво залізниць і поставив армію як відповідального керівника залізничих шляхів.

Перебрання залізниць владою мало дати підприємцям і братствам час на поладнання спору й тому такий крок президента вважався тільки формою, а не дійсністю. Після того — 21 грудня 1950 р. — проголосив Білий Дім, що три залізничі братства, а саме машиністів, палячів і кондукторів, погодилися на підвишку платні з засторогою, що має ще бути випрацьована скаля платень для різних ступнів. Робітників інших категорій заспокоєно вже перед тим іншими способами і тому здавалося, що страйк на залізницях наладнаний постійно. Одначе, коли провідники залізничих братств, що заключили умову з підприємцями, піддали новий плян під загальне голосування членів, як це передбачує їхній статут, то цю угоду загал членів відкинув. Тоді підприємці заявили, що то братства зламали угоду, а Білий Дім станув по боці підприємців.

У січні 1951 р. почали залізничі стрілочники „страйк з уваги на недугу", а тоді суд покарав їх братство карою $100,000 і наказав припинити таку практику. В літі того року згадані три братства (машиністів, палячів і кондукторів) зажадали переговорів через посередників, але підприємці відмовилися, покликуючись на умову з 21 грудня 1950 р. Коли палячі загрозили страйком на 8. листопада 1951 р., президент покликав до життя „спеціяльну раду необхідности" і юнія відкликала страйк. Коли рада пред'явила невдоволеним робітникам свої пляни, братство палячів їх відкинуло, а 26 лютого 1952 р. 66,000 залізничих машиністів — отже інших робітників — проголосили, що вони голосуванням вирішили вийти на страйк. Хоч не назначили дня страйку, то страйк 5,000 машиністів з 9. березня 1952, як ключевих робітників на шляхах Ню Йорк Сентрал Систем, треба вважати за страйк, у виконанні попередження з 26 лютого.

З цього перегляду подій можна прийти до мішаних висновків про справжні підстави страйку. Саме тому треба буде з увагою слідкувати за аргументами як залізничих службовців, так і урядових заступників, щоб виробити собі справедливу оцінку цієї доволі заплутаної справи, що дотикає долі добра цілої країни.

Іван Кедрин

ЖУРБА ВІД УСПІХУ

Радістю сяло обличчя през. Трумана, коли він вітав державного секретаря Ачесона з приїздом із Лісбони, де радили представники 14 держав Атлантійського пакту над заліпленням тріщин в отій будівлі та над таким скріпленням її, щоб вона встоялась і в мирі і війні. Видно було, що це справжнє глибоке вдоволення з успіху свого найближчого і найважнішого співробітника. І нема теж найменшого сумніву, що коли през. Труман казав про „добру роботу", що її виконав у Лондоні й Лісбоні теперішній керівник американської закордонної політики, то він говорив це у глибокому переконанні, що дійсно американська політика віднесла в отих останніх великих конференціях велику перемогу. І „Ню Йорк Таймс" стверджував з вдоволенням, що не виправдався скептицизм, що панував у світі на початку згаданих конференцій, що „ніхто вже більше не говорить про невдачу оборонної Атлантійської спільноти" та що „створено атмосферу надії". Очевидно, що коли брати під увагу, що перед конференціями Атлантійський пакт перебував в атмосфері франко-німецького напруження, що — здавалося — ввесь плян втягнути німців в західну оборонну систему провалиться та разом із цим провалиться багато інших плянів, то ці конференції мали успіх, а в них американські делеґати, що грали керівну ролю медіяторів. Проте найбільш характеристичною для того лондонсько-лісбонського успіху є глибока журба, що з нею „радість обнялась": мабуть ще ніодин міжнародній пакт, ніодна інша міжнародна конференція, що скінчилась успішно, невикликали так мало радости в народів і такого великого затривоження, як останній успіх п. Ачесона.

Бо у практичній мові цей його останній успіх значить просто: проголошення міжнародної апробати, включно зі згодою Франції, на відродження німецької політичної і військової сили. Західні німці мають дати 40 дивізій до спільної европейської армії; хоч в Атлантійському пакті німців формально і далі ще не буде, бо, мовляв, нема ще мирового договору з Німеччиною і формально ще не признано їй політичної суверенности, то фактично все, що буде торкатися долі спільної европейської армії, мусить мати згоду також німців. Іншими словами, вони матимуть надалі і в міжнародній політиці і військовому плянуванні величезний голос. Німцям дали те, чого домагалася їх національно - політична амбіція: свобідне і рівноправне партнерство з тим, що і формальне і фактичне привернення їм назад державницької суверенности є питання короткого часу. Буде піддана ревізії справа цілого ряду німецьких військовиків і політиків, суджених за воєнні злочини; відпаде контроля над німецьким промислом; не тільки дано дозвіл на відбудову німецького воєнного промислу (за вийнятком деяких катеґорій зброї, м. і. атомової), але відразу запряжено цей промисл до праці для спільної европейської армії замовленнями, що за них платить Америка долярами. Німецькі видатки на армію визначено більш-менше в рямках, що їх пропонували самі німці. І — як заявив дипломатично німецький державний секретар Гальштайн — „появилися нові можливості розв'язки проблеми Саарщини".

Цікаво, що не лише ні в одній країні Европи і світу нема радости з приводу врятування Атлантійського пакту височезною заплатою німцям за їхню участь в західному оборонному бльоці, але і в самій Німеччині запанував настрій радше пригнічення, як тріюмфу. Грубо помиляються ті, що твердять, що тільки комуністи й доктринерські соціялісти не хочуть відбудови німецької збройної сили, а ввесь німецький нарід прагне її. Це не відповідає дійсності. Не хоче ремілітаризації зорганізоване західно-німецьке робітництво, що в ньому комуністичні впливи далеко не є найсильніші. Не хочуть її всі німецькі жінки. Не хоче її пересічний німецький обиватель. Чи це значить, що німці втратили політичні амбіції, або, що стали пацифістами? Ні одно ні друге. Німці мають ще перед собою руїни в усіх містах і містечках і з поняттям війська тісно і незатерто пов'язане в них поняття руїн. І з поняттям руїн занадто ще тісної свіжо зв'язане поняття аліянтського літунства, взагалі аліянтів і нюрнберських процесів за воєнні злочини, щоб психологічно німці були вже придатні й охочі не тільки на папері стати партнерами аліянського політично-військового пакту, але взагалі думати катеґоріями західних народів, політиків і військовиків.

Західно-німецька верхівка перескакує понад оті психічні стрими сірої німецької людини і використовує максимально кон'юнктуру: дістати якнайвищу заплату за свою активну участь в оборонному союзі, таку заплату, яка леґалізувала б віднову всієї німецької державницької сили: господарської і військової і передусім моральної. І тому німецька і чужинецька преса щораз частіше називає канцлера Аденавера „другим Штреземаном". А ім'я Штреземана — це символ того німецького еволюціонізму, що від німецького пониженяи у Верзалі (1919) допровадив до пониження західних переможців у Мюнхені (1938). І ім'я Штреземана це символ не тільки твердого і зручного державного діяча-дипломата, а того німця, що промостив шлях німецькій великодержавницькій машині ґітлерівських часів. Діявольській машині, що її світ не хоче бачити й переживати в ніякій подібній формі вдруге.

Тимчасом, хто знає німців, хто знає їхню організованість, дисциплінованість, ґеніяльність гуртової праці і співпраці фахівців окремих ділянок, хто знає вроджений їм гін і хист воювати, то знає, що реальна небезпека німецької політичної експанзії існує з хвилиною, як їм дати тільки такі ґарантії і концесії, що їх вони дістали в Лісбоні. Ще нема ніодної західно-німецької дивізії, ніодного німецького літунського з'єднання, проте вже сьогодні висить над світом тінь нової німецької армії, яка в ході сторіч була носієм такого нещастя народів! Ще німці пальцем не рушили у користь оборони Заходу перед Совєтами, а вже говориться про те, що остаточною заплатою їм за ту поміч має бути нинішня західня Польща, десь приблизно по передвоєнні німецько-польські кордони, може навіть із новими „коридорними" абсурдами, як передвоєнний Данціґський коридор, безпосередня причина вибуху

(Закінчення на стор. 3.)

Д-р Богдан Винар

Професійне Т-во Українських Економістів

Думки п. М. Барвінського у „Свободі" про потребу об'єднання в Злучених Державах українських економістів, викликають багато корисних вражінь в крузі заінтересованих. Треба сподіватись, що після обговорення на сторінках української преси, прийде і до конкретної реалізації діла у формі створення професійного т-ва українських економістів. Щодо доцільности творення такої суспільної інституції варто застановитись майбутнім організаторам над декількома важливими моментами.

Першою справою — є кадри. Іншими словами треба відповісти на питання: якою скількістю економістів розпоряджаємо на тому терені, які їх кваліфікації та які пересічні побутові обставини. Названі речі можна легко уточнити при помочі відповідно зредагованих анкетних листків, розісланих заінтересованим.

Далі не забуваймо однієї важливої справи. В Европі, в найбільш рухливому часі творення всяких більш і менш потрібних товариств і інституцій, до створення загального станового об'єднання економістів все ж таки не дійшло. Які причини? Можна їх дошукуватись передовсім в складі самих економічних кадрів — хоча це не була виключна причина. Перед другою світовою війною професія економіста-господарника зводилась здебільша до т. зв. практичної людини зацікавленої в торговлі з пройдення 6-ти місячним чи однорічним торговельним курсом. Українські наукові еміґраційні осередки постачали невелику скількість кваліфікованих одиниць з фаховою освітою. До правдивих винятків належало закінчення якоїсь чужинецької торговельної академії чи університету. Правда з закінчення війни обставини дещо змінились. Прийшло численне поповнення економічних кадрів з українських високих шкіл як УВУ, УТГІ і УВЕЦ, маємо два-три десятки абсольвентів німецьких та австрійських унісерситетів. В той спосіб людський склад тієї частини української школеної інтелігенції дуже і дуже різноманітний. З тих же причин охоплення більшості українських економістів буде мабуть доволі важко провести.

Ще важче охопити їх під спільний знаменик, бо які ж спільні зацікавлення будуть для дипл. купця і кооператора, комерційного інженера та абсольвента держ. наук і т. д., і т. д. Одиноким виходом це творення відповідних секцій, що доволі утруднює працю центрального апарату.

Проте утворення станового т-ва українських економістів є потрібним. Видвигнене проф. Барвінським питання дискваліфікації, мовляв мало економістів працює за фахом, є дуже важливим, проте не є основною справою, яка б виправдувала існування економічного обєднання як посередника в підшуканні відповідної праці. Безперечно зорганізована група людей має в тому напрямі більші перспективи як одиниці, одначе є також незаперечним фактом, що в такій індустріяльній країні, якою є ЗДА, добре кваліфікований економіст після засвоєння англійської мови може підшукати за фахом працю. Очевидно, що в певних випадках (державні праці напр.) треба перейти т. зв. U. S. Civil Service Examination (відділ для економістів), але і це при доброму вкладі праці не є великою трудністю.

Доцільність існування товариства економістів лежить в куди глибшій площині. Теоретичну студію господарських процесів на рідних землях проводять відповідні фахові секції таких наукових інституцій як НТШ чи УВАН. І це площина наукової праці, яку т-во економістів може хіба фінансово піддержувати. Безпосереднім і виправдуючим існування Товариства Українських Економістів є дуже актуальне завдання: Представити англо-саксонському світові власну українську господарську докрину. Добре поставлений господарський журнал, який коментуватиме і насвітлюватиме з українського штанд пункту чужинецьке господарське довкілля та його процеси, а заразом представить українську господарську проблему у всій її ширині, напевно зацікавить англо-саксонський світ та зробить для української справи може і більше як десяток альманахів українського красного письменства чи мистецтва. Сьогодні доба економічного диктату, — такою мовою ми змушені промовляти до довкілля.

А перше завдання товариства, це зфінансування англо-українського-німецького господарського словника, як конечної передумови для дальшої праці. Сподіємось, що фахові секції УВАН і НТШ нав'язали вже контакти з відповідними американськими економістичними асоціяціями, як це зробили індивідуально деякі українські економісти. Теж і в тій ділянці ново-створене товариство повинно мати великі перспективи.

О. Кобець

НАЙЩАСЛИВІША РОДИНА

1)

Чи тому, що пишноцвітний травень надворі, чи тому, що, зустрічаючи ранкове сонце, можна запевнити і себе й сонце, що й надобраніч йому сьогодні пощастить сказати, — на серці у Миколи Трохимовича тихо та радісно. Тихо, як тихо стало в цьому травні по всій барвистій Баварії, та, либонь, і по всьому Божому світі — великому та бурхливому. Радісно, як тільки може бути у щасливого політичного втікача, за яким уже ніхто по п'ятах не женеться...

А Микола Трохимович — саме такий утікач. Ось уже повних три роки, як вирушив із своєї-несвоєї батьківщини, шукаючи захистку та притулку по чужих землях, поміж чужими народами... Ще малому Миколці, як виїздили, не сповна два роки було — від землі не видно — а тепер он якими п'ятирічним джигуном вистрибує!...

Микола Трохимович, на згадку про сина, широко сам собі посміхнувся:

— Ех, хвала Тобі Великий Боже! Найстрашніше, що було — пережили: тепер ані з повітря, ані з долу — ані тобі бомби, ані танки та кулемети не страшні... Тільки жити, повним келихом пити насолоди життя, та сина — надійну зміну — на порядного громадянина виховувати!...

Ось і вчора ввечері: прикотились тихо та мирно під це, вщент розторощене війною, баварське місто. Під містом лужок, річка... Розпрягли. Зараз із сином на річку по рибу на вечірній зірці... Кра-са-а! Правда, впіймали вдвох тільки одного засмоктаного бубирця, сантиметрів на шість завдовжки, та хіба в тому справа? Скільки поезії, який радісний відпочинак довгі роки тривожній душі!

...Вечеряли на пухкій траві, під ясними зорями... Отак коні тупають — соковиту траву безугавно хрумкають та й хрумкають, час-до-часу бадьоро пофаркуючи... В лузі мільйони коників деренчать, збоку в верболозі над багнищем соловейко заливається... Жаби, як на далекій Полтавщині, кумкають та й кумкають... Дружина ніжно воркоче за вечерею... Чим не краса, Боже Великий?! Чим не дійсно повноцінне, радісне життя?... І справді: коли досі на світі було якесь число щасливих родин, то відтепер те число на одну найщасливішу родину побільшало... І ця родина — його, Миколи Трохимовича, родина!...

Микола Трохимовоч — старий кооператор: не тому старий, що йому вже чотири десятки стукнуло, а тому, що все своє свідоме життя цій найважливішій ділянці громадської праці присвятив... Щоправда, сьогодні наслідки тієї праці — мало сказати мізерні: вони ніякі... З утечею від нестерпного режиму втратив Микола Трохимович усе: і дах над головою, і благонадбане рухоме майно, і саме те поважне становище в суспільстві — становище корисного працівника - кооператора... Але вже сьогодні Микола Трохимович дещо знову має: пару коней, здобутих на еміґрації в воєнній завірусі останніх тижнів, доброго мадярського воза з циганською халабудою (а хіба це не хата з дахом над головою?), а під халабудою його найдорожчий скарб життєвий — Катерина Василівна — його молода дружина... Не така вже, правда, й молода, — щось на п'ять років молодша за нього, а зате — дипломований зубний лікар! А це й справді скарб. І на еміґрації здатися може... Ого, ще й як здасться!... Ну, та ще трохи манаття всякого, вже в дорозіназбираного. Це — замісць тих шіснадцятьох валізок і тюків, які з дурощів вислали з Праги залізницею до Реґенсбурґу, коли вже Реґенсбурґ у полум'ї воєнної завірюхи палахкотів... Пішло з димом майно! А там же було все. І найголовніше — ввесь зуболікарський кабінет Катерини Василівни... Був, та загув кабінет! Боже мій!...

Хмарки смутку заволікли ясний погляд Миколи Трохимовича, і він, доварюючи, в солдатському казанку, на розсохах позад воза, картоплю в мундирах, прикро здригнувся:

— Чого йому так особливо гірко стало на згадку про той нещасний струмінт зуболікарський? Про якусь там бор-машину, що дірки в людських зубах провірчує... Пху!...

— Ага... Бо це ж саме той проклятущий кабінет, те знаряддя мук людських, найбільше останніми днями викликає сварок між ним і любою Катрею... І що їй те знаряддя? Однаково ж — дипломована лікарка... А воно, як кажуть, аби шия — ярмо буде... Або: на голову шапка завжди знайдеться... Ага, от чого Миколі Трохимовичу шкода — так це його шапки. Високої, каракулевої шапки. Та її ж би скрутить отак, і в кишеню — чи воно б що заважило в дорозі? Ні, казала запакувати до валізки й шапку... А тимчасом, сварка починається завжди з делікатних натяків: „Ти, каже, наполягав, щоб усе, геть чисто все майно здати на залізницю, а самим тоді вільні руки мати, на випадок чого..." Так, наполягав таки хтось, тільки не він, розважливий і передбачливий Микола Трохимович... Послухав жінки, скорився її забаганці... І тому так гірко на душі сьогодні? Ні, щось не те... Смокче та й смокче — під самісіньким серцем смокче...

— Ага! Та курити ж... Господи, Боже мій! Курити ж він хоче, затятий курій уже змалечку! А курив же востаннє... так, аж учора по обіді... Як витрусив із закалабків усіх кишень на тоненьку, як затягся кілька разів, відчуваючи присмак смаленої вовни (і зараз у роті першить!), то й досі оце навіть не нюхнув того курева... А курити ж... Ой, курити!...

І де та тиха радість поділася! Під серцем засмоктало дужче, світ Божий затьмарився... І часом здаватися стало, що ось-ось і літаки знову задеренчать у голубому просторі неба... Боже ж мій, курити!...

Микола Трохимович підкинув хмизу під казанок, ще раз повивертав усі кишені одягу — ні порошинки: по-хазяйському вчора закалабки почистив... Пробував розшукати якогсь пересохлого листя в пишнозеленій траві навкруги — даремна праця. Та тим же й не накуришся!

Зціпивши зуби, зняв казанка з розсішок, глибоко дихнув парою розвареної бараболі, згадав, що зараз має будити любу Катрю (в дорозі звикла до дев'ятої спочивати — та нехай собі: диплом же!), і з приємністю піднесе їй готовий сніданок... Вона ж так любить картоплю в мундирах! З маслом,ззичайно. І те, хвалити Бога, є...

На якийсь час забулося, як нестерпно тягне покурити... Микола Трохимович побожно підступав до халабуди з того боку, де запрягають. Мріяв: спочатку полоскоче виставлену з-під ковдри п'ятку подруги, потім тихенько ворухне ногу, а далі ще тихіше, але найсолодшим голосом, вимовить:

— Катрусю, вставай уже... — і підійме до рівня халабуди казанка з готовим сніданком.

І ще мріяв: Смачно позіхне спросоння Катруся, поволеньки підведеться з, може, й не дуже вигідної, зате дбайливо приготовленої постелі, поманить його пальчиком ближче до себе і, лукаво озирнувшись на сонного ще, збоку, Колю, обхопить його, Миколу Трохимовича, за шию обома теплими руками і... вліпить солодкий поцілунок у його, ще з учорашнього дня незакурені, уста... Ой, курити ж!

...Вліпить той поцілунок і скаже: Дякую тобі, мій юначе, за те, що ти так ото дбаєш про мене...

(Продовження буде)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

НА СПОМИН ЛЕНІНА

До роковин Леніна київський орган партії запропонував „на допомогу пропагандистові" статтю М. Супруненка, в якій говориться: „Мерзенні вороги народу, наймана агентура іноземних імперіалістів — українські буржуазні націоналісти намагалися зірвати велику справу перетворення совєтської України в зразкову республіку. Це вороже охвістя проповідую розгнузданого шовінізму намагалося отруїти свідомість народу, відірвати український культуру від російської совєтської культури, від її життєдайної основи — ленінізму, від керівництва партії большевиків. Запеклі вороги народу намагалися розсварити братні народи, щоб тим легше було підкорити український народ іноземним поневолювачам".

ГРАДАЦІЯ ВОРОГІВ

Як відомо, в СССР, відповідно до вимог часу і обставин, з центру в Москві визначається порядковість завдань в роботі, заслуг, почестей і ін., а також провин і ворогів. Щодо цього останнього матеріял подає одна з статтей „Р. У." з 18. I. Там сказано: „Ленін і Сталін очолили боротьбу українського народу проти американо-англо-французьких імперіялістів, німецьких загарбників, проти банд білогвардійців і найлютіших ворогів українського народу — українських буржуазних націоналістів".

АКАДЕМІЧНІ ВИБОРИ

Протягом кількох днів у січні в Києві відбувалися „загальні збори Академії наук УССР". В програмі зборів „таємним голосуванням" обрано нову президію. Президентом знову став О. В. Палладін, віцепрезидентом И Г. М. Савін, секретарем президії — І. Т. Швець, головами відділів — А. І. Кіпріянов (фізика, математика, хемія), Р. Є. Кавецький (біологія), П. А. Власюк (с. г. науки), М. В. Корноухов (технічні науки). Члени президії: Є. О. Патон, В. Г. Касіяненко, Л. А. Булаховський, Є. О. Шилов, И. З. Штокало, К. Д. Сидельников.

ПОМИЛКИ І ХИБИ

На тих же зборах Академії відзначено, що „в Академії мали місце серйозні помилки і хиби". „Не було створено грунтовних праць про совєтський патріотизм, ленінсько-сталінську дружбу народів, нерозривний братерський зв'язок українського народу і великого російського народу; не створено праць, які викривали б зрадницьку ролю українських буржуазних націоналістів".

ПІДВИЩЕННЯ ДЛЯ ПАЛАМАРЧУКА

Від кінця жовтня м. р. орган партії „Радянська Україна" почав підписувати Д. Прикордонний, спершу як „заступник відповідального редактора", а потім просто як „відповідальний редактор". Про відхід попереднього редактора Л. Паламарчука не було ніякої згадки. Аж 18. I. в хроніці появилася замітка, що Паламарчука назначено „заступником міністра зак. справ УССР".

КОЛГОСПНА ПІСНЯ

В Лютому на Золочівщині існує самодіяльний колгоспний хор. Довідуємось, що „в репертуарі хору — народні українські та російські пісні, а також твори совєтських композиторів: „Пісня про Сталіна", „Колгоспна пісня про Москву", „Про героя соціялістичної праці Марію Лисенко", „Пшениця золота" та інші". Хор і керівник за сумлінну роботу отримали почесні грамоти.

(„Укр. Думка")

Б. МАКСИМОВИЧ ЗНОВУ В НЮ ЙОРКУ

28 лютого відбувся концерт Бориса Максимовича, у Тавн Голл. Це вже другий раз п. Максимович штурмує нюйорську фортецю, де виробляються імена і репутації музикантів. Перший раз критик в Геральд Трибюн кинув в бік українського музики щось дуже гірке, якийсь натяк, що, мовляв, його руки ще не відвикли від роботи ДіПі і — нібито — нічого великого не можна від нього сподіватись.

Та Максимович — дуби з доброго українського кореня, що не звикли схилятися перед першим подувом вітру. Не, зважаючи на цей докір і матеріяльні втрати — вони протягом цілого року готувалися, щоб знову Б. Максимович міг виступити перед критиками Ню Йорку і показати, що цей бувший ДіПі є великий мистець.

Цьогорічні рецензії вже показують серйозне ставлення критиків до інтерпретації, до манери передачі артистом творів композиторів. Не всі критики згідні з тим, як Максимович передає деякі твори. В той час, як критик з Ню Йорк Таймс'у пише, що часом виконання скучне, критик із Геральд Трибюн, навпаки, з вдячністю підкреслює той факт, що Максимович вдумливо і вірно передає твори Шопена, „що так рідко трапляється в цьому місті, де твори композиторів щодня передаються перечулено і служать за віз для Я артиста".

Отже думки і смаки можуть розходитись, і ніхто не може відібрати Максимовичу права саме так, а не інакше інтерпретувати твори. Важне те, що й сам критик з Ню Йорк Таймс'у визнає, що хоч може інтерпретація Максимовича і не викликає в нього особистого ентузіязму, але Максимович артист такого масштабу, якого ігнорувати не можна чи поважати.

Отже, маємо музиканта прекрасної техніки, вдумливого розуміння і оригінального інтерпретування, тобто маємо повноцінного артиста, що має всі дані на те, щоб і далі вибиватися вперед і вище.

На жаль, в цій боротьбі, Максимович не зустрічає потрібної і належної йому підтримки з боку нашого громадянства. На концерті було зовсім небагато українців, хіба ті, що справді люблять і цікавляться і нашою музикою і нашими мистцями. Загал же, очевидно, вирішив, що купивши раз квитка за $1.80 він уже досить „підтримав" свого артиста, а раз той артист з першого разу не „взяв штурмом" Ню Йорк, то вже нема чого його далі підтримувати. Більшість присутніх були американці — справжні аматори і знавці музики, яких цікавить кожний новий артист, і які вже чули Максимовича перший раз. Критика і гострі рецензії не спинили їх, бо вони одразу зрозуміли, що перед ними виступає справжній артист, який може дати своїо грою насолоду і піднесення. Та все таки незаперечним фактом треба вважати те, що Б. Максимович з самозреченням і віддáністю, занедбуючи свої власні матеріяльні вигоди, працює над тим, щоб піднести ім'я українського артиста яко мога вище в очах американської публіки. Протягом довгого року, між першим і другим виступом, він бився з життям сам із своєю дружиною, та ще й знаходив час, щоб працювати над вивченням нових речей і вдосконаленням себе. Один раз на рік, — саме коли він приїхав показати свої досягнення і довести безпідставність зневажливих рецензій, — він вправі розраховувати, що поруч нього стануть і міцно його підтримають не тільки окремі знавці, а широкий український загал, та сама громада, що так нудно весь час зітхає — „чому ми не маємо свого Падеревського?!"

Вони забувають, що Падеревський не приїхав свого часу до Америки, як ДіПі, маючи на утриманні жінку й дитину, переживши сім страшних років скитання після війни і три роки остівської безправности за Гітлера!

Вони забувають, що українці не мають тут меценатів, що могли б підтримати Максимовича на перших кроках його життя в новому світі. Вони забувають, що навіть, як ДіПі, Максимович, їздячи в турне по Европі вже зробив багато для піднесення значення української культури і імени. І що тепер, коли перед мешканцями Ню Йорку стоїть таке маленьке, таке дрібне розмірами завдання, як прийти раз на рік на концерт і послухати прекрасну музику — вони повинні йти, повинні заповнити залю, повинні виказати свою увагу і гордість тим артистом, що так віддано і тяжко працює, не здаючись перед недогодами життя, щоб завоювати і для української музики місце на кращих залях американської естради.

Все це, — прості і давно всім відомі істини. Скільки разів ще маємо ми трубити їх в уші байдужих, лінивих, холодних, що можуть просидіти сім годин, теревенячи про українську культуру, а не підуть раз послухати доброго українського музику?!

Л. І.

М. Шлемкевич

ЩЕ ПРО ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Недавно в наших часописах було повідомлення, що передплачувати Енциклопедію Українознавства можна ще тільки до кінця березня цього року. Во друк цього великого твору добігає до кінця, і вже незабаром ціла книга знання про Україну в трьох томах появиться в книгарнях.

Подумає хтось із тих, що хочуть мати і матимуть Енциклопедію у себе: — Чи варто ще передплачувати? Чи не краще почекати трохи і потім купити готовий твір? Адже тепер уже різниця між ціною в передплаті і будучою ціною в книгарському продажу не така велика, як колись. Минулого року ще ціна передплати на початку була 27,00 дол., потім 33,00. А тепер вона піднесена до 37,50 дол. По книгарнях Енциклопедію можна буде дістати за 45,00 дол. Тож сьогодні йдеться тільки про різницю 7,50 а не про 18,00 дол., як колись.

Так може подумати хтось. Але тоді людина, що так думає, зводить усе питання тільки до грошей. Тоді як Енциклопедія Українознавства це далеко не питання тільки бизнесу!

Енциклопедія Українознавства це найбільший твір сучасного українства поза межами України, — це гордість і слава не тільки Наукового Товариства ім. Шевченка і В-ва „Молоде Життя", але Енциклопедія це гордість і слава всього українського суспільства. Це зброя задля усвідомлення широкого світу про Україну, її історію, культуру, і це найкращий духовний засіб у нашій боротьбі за державну незалежність України.

Можна сказати більше. Співтворцями Енциклопедії Українознавства є не тільки головна редакція НТШ і видавничий штаб Молодого Життя, які частину свого життя і — цього всі не знають — свого здоров'я, віддали для цього діла. І не тільки вчені-співробітники для Енциклопедії. Все українське суспільство своєю передплатою помогло із нічого створити цей монументальний документ. Це передовсім моральний капітал жертвенної праці учених і видавців, і моральний капітал довір'я передплатників дали дорогоцінний для нас плід: — Енциклопедію Українознавства! —

І далі для завершення твору цей капітал конечний. Редакція і видавець останніми силами і засобами викінчують працю. Невже ж в цю хвилину суспільство мало б уже залишити їх борсатися самим?! Навпаки, саме тепер, коли вже найбільші недовірки знають, що Енциклопедія є не мрією, але дійсністю, — суспільство повинно поспішити з передплатою, щоб улегшити завершення. Хай може для декого та різниця 7,50 дол. між ціною передплати і книгарською вже не дуже велика. Хоча все ж і цих кілька доларів це не проста знахідка на вулиці, але це години праці. Одначе важніша справа в тому, що тільки передплатники дали змогу дотягти воза Енциклопедії з дорогоцінною поклажею знання до мети. І тільки передплатники дадуть змогу тепер легко і по-змозі скоро передати українському суспільству готовий і закінчений твір.

Тож Наукове Товариство ім. Шевченка, Молоде Життя і родина дотепершніх передплатників чекають від Тебе, читачу, що ще не став передплатником, щоб Ти приєднався до них і хоч при кінці став співтворцем великого діла. Час уже минає, — не гайся!

За інформаціями і в справах передплати прохають звертатися на адресу:

M. SHLEMKEVYCH
347 Grier Avenue
Elizabeth 2, N. J., U.S.A.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Молодь Крутянським Героям

Цього року майже всі організації української молоді, діючі на терені ЗДА, згуртувалися в злучені комітети, щоб таким способом більш ефективно звеличати врочистими академіями героїв, упавших під Крутами.

Клівлендська молодь, згуртована в організаціях: „ЗАРЕВО" — Академічна Громада ім. П. Орлика, Пласт, СУМА й ОДУМ, при співучасті ОБВУА, дня 24 лютого гідно віддала честь цим героям-студентам, що згинули під Крутами в бою з большевицькими заїмщиками.

Цього дня відправлено в обидвох українських церквах заупокійні Богослужения, а ввечорі відбулася святочна академія, яку зорганізувала молодь низової клітини „Зарево" — Академічної Громади, запросивши до співучасти вищезгадані організації. Цілість академії була поставлена на високому рівні.

Доповідь від молоді виголосив п. Любомир Винар. Він в особливий спосіб змалював невмирущі ідеї Крутянців, за які по сьогоднішній день кривавиться ціла українська нація на Рідних, а часто й на чужих землях. Другий доповідач полк. Кухар, поділився з присутніми своїми надзвичайно цінними і цікавими споминами з крутянських подій.

Мистецьку частину свята започаткував хор під диригентурою відомого, ще в Европі п. Е. Садовського. Хоча хор недавно створений та ще на цей день здекомплектований, то все таки з успіхом виконав дві пісні, в яких видно було мистецьку душу диригента й вмілість виконавців-хористів.

Дуже радо привітала публіка на сцені солістку-сопран п-ну О. Чорногор, соліста-баритона д-ра В. Боднара й соліста-скрипака п. М. Шияна, які дуже гарно виконали сольові партії, а п-на Чорногор і п. В. Боднар крім того відспівами, ще дует: „Молитва" з опери „Запорожець за Дунаєм".

Не менш успішно виголосили деклямації п-ні Люба Боднар і п. Семен Крісльтий.

Завершення мистецької частини академії була інсценізація „Зустріч", під режисурою п. М. Кавки. Надзвичайно глибока ідея твору та мистецьке виконання особливо пані Кавки, яка символізує завзяття невмирущого духа українців, так сильно зворушили публіку, що можна було завважити сльози на обличчях прилявних. Академію закінчено національною молитвою „Боже вислухай благання".

Окреме признання за підготову Академії належить зложити п. М. Кавці — місцевому коцовому й п. С. Чухраєві — імпрезовому референтові Академічної Громади. Свято Крут було доказом, що українська молодь Клівленду, не дивлячись на різнородні переконання, живе ідеями Крутянських Героїв.

Прихід з Академії в сумі $80 призначено на допомогу студіюючій молоді в Европі й Українській Доповнюючій Школі в Клівленді.

Петро Мирний

Ню Йорк, Н. Й.

Український Об'єднаний Хор

Свого часу в „Свободі" появився був допис анонімної групи хористів на тему об'єднаного хору в Ню Йорку, в якому автори твердили, що на цім терені нема українського мішаного хору, а у висліді такого твердження апелювали до громадських чинників, щоби в Ню Йорку заложити мішаний хор.

На той допис відгукнувся в „Свободі" ч. 48 п. проф. Микола Кокольський, який, поборюючи не міцні зрештою аргументи групи хористів відносно мистецької вартости українських пісень та організаційної схеми жіночого „Бояна" і чоловічої „Думки", не згадав про існування на терені Великого Ню Йорку найстаршого і найбільш заслуженого мішаного Хору Українсько - Американської Молоді, званого популярно Метрополітальним. (Недавно в „Свободі" було поміщене досить вичерпне звідомлення про діяльність цього хору).

Згадана вище дискусія, що була вислідом неправдивого заложення, змушує Управу Хору Українсько-Американської Молоді зложити вияснення:

В Ню Йорку від ряду літ існує спільний мішаний Хор Українсько-Американської Молоді, званий Метрополітальним, який є товариством наскрізь демократичним, з виборними управою і диригентом.

(закінчення на стор. 4-тій)

ВІДГУКИ ДНЯ

ШЕВЧЕНКІВ МІСЯЦЬ

Ху! Аж легше стало. Веру американські газовщики українського походження і багу, що бодай на березень місяць буде не так. Вступляться трохи набік і Керенський, і Гоголь, зробивши місце — Шевченкові. А то закватирувалися були мов напостійне, годі було їх викурити. Тепер нема ради: місяць березень — місяць Тараса Григоровича, і хотьби як кортіло кого із письменних людей подрочитися за Керенського з москалями, а за Гоголя зі своїми, мусять або змінити тему на шевченківську, або... погекати до квітня. Можуть ще зробити зовсім спокійно, бо щодо Керенського, то українців, здається, вже переконали, а щодо Гоголя — москалів ніколи не переконають.

Отже: Шевченко!..

Пишуть усі — напишу й я.

Всюди, де є хоч кільканадцять перозсварених українців, відбувається концерт, чи академія в його честь, де трохи розсварені відбуваються два або й три свята. На кожному святі, як звичайно, пару промов, деклямацій, хор і сольоспіви. Промови починаються переважно Моринцями, Звенигородського повіту і 9. березнем 1814 р., а кінчаються Петербургом і 10. березнем 1861 р. Після цього приходять Шевченка, так, якби до себе сказані: „Будеш батьку панувати, поки живуть люди!.." Іван Котляревський погодився на те, бо не мав іншої ради.

Шевченко — великий поет не тільки для людства, але й для цілого українського народу, без різниці віровизнань, діялектів, вимови, громадянства, а навіть партії. Я ще не зустрів тенерішнього генія, який не признавав би за Шевченком таланту, бодай такого самого як він мас.

Не дивниця, що кожний український знайде легко в творах Шевченка щось для себе, чи для своїх, кожний з меншим чи більшим успіхом може його пригослити до своїх однодумців. Навіть віровизнання роблять поважні заходи в цьому напрямі: православні базуються на його метриці, католики доказують, що він не любив православ'я, а протестанти захоплюють його майже до пасторів, бо гас від гасу сказав щось на попів і на кадило. Якби там не було, факт лишається фактом: кожний знайде щось для себе.

Візьмім на сьогоднішній гас:

Державний Центр:

„Обніміться ж брати мої,
Молю вас, благаю"...

Закордонне Представництво У.Г.В.Р.:

„Ріж, бий, мордуй, невіру
[бісурмена!

Кригать за муром...

У.К.К.:

„Доборов ти першу силу,
Побори ж і другу"...

Міжпартійні наради:

„Чи ми ще зійдемося знову,
Чи вже навіки розійшлись"...

Національні демократи:

„Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями
[гудуть"...

Соціялісти:

„Німим отверзуться уста,
Прореться слово, як вода"...

Націоналісти:

„Ой вигострю товариша
Засуну в халяву"...

Гетьманці:

„А Ясновельможний,
[на вороним коні,
Блисне булавою"...

Скитальці:

„Не гріє сонце на гужині
А вдома надто вже пекло"...

Старі еміґранти:

„Поставлю хату і кімнату,
Садок-райочок засаджу"...

Нові еміґранти:

„Добро у кого є господа"...

Жіночі організації:

„Отак вони любилися,
На той світ хотіли.
Обнявшися, перелетіть"...

А всім нам:

Якби ви вчились так,
[як треба,
То й мудрість би була своя"...

Великий поет Тарас Григорович Шевченко, дарма що навіть гімназії не мав!

Галактіон Чіпка

ЖУРБА ВІД УСПІХУ

(Початок на стор 2.)

останньої війни. Ну, й очевидно, ця трансакція ішла б у супроводі „рекомпенсування" поляків західно-українськими і західно-білоруськими землями. Мало того: відбудована сильна Німеччина напевне воскресить теж у Заході теоретиків конечности „противаги" у постаті — сильної („єдиної") Росії. І ще нема ніодного німецького вояка в армії ген. Айзенгавера, а вже виринає похмура думка: Як реагуватимуть народи европейського Сходу, коли — підчас найближчої війни — появляться серед них знову німці?

Ні, насправді, нема причини до радости з успіху Ачесона. І ми, українці, маємо ціх причини найменше. Колись, коли поляки говорили про німецьку небезпеку, як небезпеку для життя і культури, ми, українці, вбачали у цьому перебільшення, зродженне тільки з польсько-німецьких історичних взаємин. Українська публіцистика стояла на становищі, що німці українцям не грізні, бо Німеччина й Україна не мають спільних кордонів і українцям не грозить від німців винародовлювання. Показалося, що поляки краще знали німців. Коли Василь Панейко оголосив у „Ділі" статтю з перестерогою, щоб не посилати українську молодь до німецьких високих шкіл, зате радше до Франції й Англії, було багато українських опонентів, яким німецька культура була ближча просто тому, що вони знали німецьку мову. Коли молодий львівський журналіст Іван Витвицький (що його потім поляки розстріляли і, здається, виправдувались „помилкою"), вернувся з поїздки по Гітлерівській Німеччині (який рік перед війною) і в прилюдному докладі звертав увагу на небезпеку від німців всьому світові, включно з Україною, то ті слова затьмарювала актуальна польсько-московська дійсність. А всі вони казали правду! І тому не дивниця, що сьогодні люди дують на холодне. І не дивниця, що ми не можемо захоплюватися успіхами, що полягають в облегшенні німцям дійти до давньої потуги.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Закінчення зі стор. 3-тої)

Хор цей співпрацює з усіма репрезентативними українсько-американськими установами а передусім з Українською Лігою Молоді Північної Америки.

Метою хору є: гуртувати українсько-американську молодь при українській культурі; уладжувати в нашій Метрополії поважні мистецькі імпрези виразно національного українського характеру; зазнайомити американське громадянство з українською культурою.

Организуючи власними силами величаві мистецькі вистави на найкращих сценах та у виповнених залях цієї Метрополії світу (Запорожець за Дунаєм, Гомін України, Катерина та ін.), Хор Молоді доказав фактами свій репрезентативний характер, а глибокі симпатії з боку всього українського громадянства та висока оцінка мистецьких кругів, цей факт додатково потверджують.

Хор Українсько-Американської Молоді створений і піддержуваний впродовж років виключно силами молодих американців — українського походження, гуртує тепер українських співачок і співаків народжених в Україні, Америці та Канаді, давніше прибулих та нових іміґрантів, католиків і православних, початкуючих хористів та досвідчених „гальтерів", старших віком та молодших і т. д., включно до ветеранів обох армій: американської та української.

Цього не досить. В Хорі Молоді співають об'єднано члени церковних і світських українських хорів з Ню Йорку, Бруклина, Джерзі Ситі, Нюарку і Елизабет, частогусто поруч зі знаними оперними співаками!

Цими об'єднаними силами керує диригент проф. Роман Левицький, при музичнім супроводі піяністки Олі Дмитрів.

Свідомі великого чару української пісні та її пропаґандивної сили — члени Хору Українсько-Американської Молоді бажають скріпити цей єдиний в Ню Йорку світський мішаний хор відповідно до потреб і можливостей нашої великої громади. Згідно з тим Управа Хору Молоді звертається цею дорогою до музикальних українок і українців, які люблять співати в мішанім хорі, щоби вже в найближчім часі потрудились прийти на пробу нашого хору і в цей спосіб доложити свою квітку до пишного букету . . .

Проби Українського Хору Молоді відбуваються кожного понеділка між год. 8-ою та 10-ою вечора в приміщенні УМСА Вест, 23 вулиця між Евеню 7-ою та 8-ою в кімнаті ч. 202 на першому поверсі.

В. Б.

ЛИСТИ ДЛЯ ЗБОРУ „КОЛЯДИ"

У зв'язку із закінченням оперативного року Українського Народного Фонду, Український Конґресовий Комітет Америки отсим звертається до Відділів УККА, до всіх організацій, інституцій та приватних осіб, яким були розіслані листи для збору КОЛЯДИ, із ласкавим проханням закінчити збірку і листи, разом із зібраними пожертвами, переслати до Українського Конґресового Комітету до 15 березня ц. р.

Порожні листи „КОЛЯДИ" треба звернути.

Український Конґресовий Комітет Америки

СТО РОДИН ВТІКЛИ ПЕРЕД ПОВІННЮ В НЮ ДЖЕРЗІ

Мавнтін Вю, Н. Дж. — Сто родин з повітів Мавнтін Вю, Пассаїк і Морріс залишили свої залиті повінню доми та бояться вертатися зі страху перед новою повінню, якою сподіються від нового дощу. Вилили річки Пассаїк, Пекванок, і Рамано. В Ню Провіденс поліція витягла з річки Пассаїк тіло Джеймса Кендола, девятилітнього хлопця, що пробував пороном переплисти річку і втопився. Втікачі з загрожених повінню сіль приміщені в шкільних будинках, ними опікуються добровольці Червоного Хреста. Стан води в річках піднісся від шістьох до восьми стіп і люди послуговуються човнами та поронами, коли відвідують залишені доми, щоб рятувати харчі та цінний інвентар, залишений під час втечі.

Бруклин, Н. Й.

„Дай серцю волю"

Неділя 24 лютого ц. р., заля бруклинського Н а ц і о н а л ь н о г о Дому вщерть виповнена. Це христини новоствореного Театрально-Аматорського Гуртка. Йде інавґураційна драма М. Кропивницького „Дай серцю волю заведе в неволю". Зустрічаємо багато гостей з Мангеттену, не бракує і „цікавих" критиків. Але це все дає тільки відвагу та певність себе молодим акторам.

Вправді, дуже коротко підготовлювана, та досить важка, як на початок, драма, може була і затвердим горіхом для акторів мало привиклих до сцени, що й оправдує деякі помітніші недотягнення, якщо вони були.

Безперечно пані Юлія Біленька — в ролі Одарки, та Степан Мідяний, — (Микита) були домінуючими. Бездоганно випали і інші, як пані Бишко, чи панни Антонина Ярема і Катерина Руд, що своїм гарним співом із другими дівчатами відтворили багато гарних образів із нашої батьківщини.

Бачили ми також гарно опрацьований п. Євгеном Калиняком козачок в його сестер Павлин, та улюбленого в Гуртку — аманта цеї драми — І. Одомирок, виконанні.

Добре вив'язались у виконанні музичних точок, як: п. Богдан Пирожак, що своїм приємним тенором очаровував багато глядачів, та панна Анна Дикий, що своїм акомпаніяментом багато причинилася до кращого виконування пісень.

Останньою особою, про яку з уваги на його власну скромність, але якому належиться головне признання за його невтомну працю для Т. А. Гуртка, це режисер Павло Слободян.

Т. А. Гурток не має високих аспірацій; ціллю його є обслужити свою громаду в міру можливостей.

Тепер знову приготовляється нова драма „Ой три шляхи широкії".

Б. К.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПОТРЕБУЮЧИХ!

Наша Різдвяна збіркова кампанія щойно тепер приносить відгук. Приходять листи. Тут і там групи мешканців якогось захисту для старших осіб, якоїсь санаторії або якогось табору присилають збірні подяки.

Скільки тепла і вдячности в тих словах! Не так якісь чи кількість дарунку (харчевий пайок був здебільшого скромний), а свідомість, що живуть ще й пам'ятають земляки за океаном. Що вони — залишенці — не зовсім покинуті на поталу німецької господарки.

Звіт із Різдвяних посилок подамо окремо. Тут тільки зазначуємо, що існує вже 19 збірних пунктів Комітету „Мати й Дитина" в ЗДА. Збірка йде далі. В головному збираємо одяги і взуття у доброму стані. Коли хто хоче знати, кому припала його пожертва, нехай вложить до кишень свою адресу. Обдарований радо відгукнеться.

Та найважніше, що перед нами — це Великодні свята. Вони вже не так далеко! Вже час подумати про харчеву пожертву для наших братів і сестер на скитальщині, коли вона має принести їм трохи радости на Великдень!

Приймаємо в кожній скількості: цукор у твердому опакуванні, товщ і бекон у бляшаних пушках, м'ясні консерви, чеколяду і мило. Все це можна передати збірному пунктові Комітету „Мати й Дитина" у Вашій місцевості. А де такого збірного пункту ще немає, тоді можна висилати посилку на адресу Комітету „Мати й Дитина" у Филаделфії:

Mother and Child Committee, 866 N. 7th Street, Phila. 23, Pa.

За Комітет „Мати й Дитина":
Олена Лотоцька — голова, Амалія Рублева, Надія Іщук, Михайлина Чайківська, Оксана Ґенґало — члени.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

МАРІЯ НЕЧАЙ, померла по короткій недузі дня 2. березня 1952 р. Належала до Тов. Запорозька Січ, від. 325 УНСоюзу в Бруклин, Н. Й. Покійна прожила 53 роки. Народилася в селі Яглуш, повіт Рогатин. Похорон відбувся 6. березня з похоронного заведення до церкви при 5-ій вулиці, а відтак на цвинтар св. Івана на Маспет, Н. Й. Полишила мужа, 4 дочки, 1 сина, 6 внуків, 4 сестри у великім смутку. — В. Й П.

П. Малицький, секр.

ФЕДОР БОЙЧУК, член Тов. Ст. Мельничука, від. 331 УНСоюзу в Мілвіл, Н. Дж., помер 4. березня 1952 р. Покійний походив з села Королівка, пов. Товмач. Похорон відбувся 8. березня. Нехай земля буде йому пером!

А. Романюк, секр.

ФРАНКО КІЧАК, довголітний член Тов. Івана Франка, від. 91 УНСоюзу в Портленд, Ореґон, помер в 76 році життя, 1. березня 1952. Покійний походив з села Ветлина, пов. Ліско, Україна. До Союзу вступив 1916 р. Полишив в смутку сина Івана і дочку Олену Вулґас і три внуки. Похорон відбувся 8. березня з похоронного заведення до римо-католицької церкви Sacred Heart, а відтак на цвинтар Mt. Calvary. — В. Й. П.

І. Пелех, секр.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті.

ТАРЗАН, ч. 2789. Кинджал і пазурі.

"STAY BACK, PAUL!" TARZAN WARNED. "WATCH THOSE FANGS, TARZAN!" CHIRAM CRIED. "THEY'RE LIKE DAGGERS!"

WITH A SAVAGE ROAR OF FURY, NUMA BOUNDED ACROSS THE CAVE STRAIGHT FOR THE CROUCHING APE-MAN!

DODGING THE CRUELLY TALONED PAW, TARZAN SWUNG WITH THE GREAT BEAST AS IT TURNED TO RENEW THE ATTACK.

„Стій ззаду, Павле!" — остерігав Тарзан. „Уважай на ті ікла, Тарзане!" — кричав Хірам. „Вони подібні до кинджалів!"

З диким ревом люті Нума скочив герез печеру просто на похиленого малпочоловіка.

Уникаючи жорстокої лапи з кігтями, Тарзан скочив разом з великою бестією, як вона обернулася відновити атаку.